

İmalat 11 aydır GERİLİYOR

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) verilerine göre ekimde 46.4 olan Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) kasım ayında 45.7'ye gerildi. Böylelikle imalat sanayi 11 aydır daralıyor. 2020 yılı başlarında yaşanan ilk Covid-19 dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti. Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan İSO İmalat PMI anketinin Kasım 2022 dönemi sonuçlarındaki en dikkat çekici gelişme, talebin hem iç hem de dış piyasalarda gösterdiği zayıflık oldu.

İSO İmalat PMI 45,7'ye geriledi

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye

İmalat PMI, kasım ayında 45,7'ye geriledi. Eşik değer olarak görülen 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, ekim ayında 46,4 olan manşet PMI kasımda 45,7'ye geriledi ve böylece üst üste dokuzuncu ay eşik değer 50'nin altında kaldı.

ISO Türkiye İmalat PMI kasım ayında 45.7 oldu

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat PMI, kasımda 45.7'ye geriledi. ISO Türkiye İmalat PMI anketinin kasım ayı sonuçları açıklandı. Eşik değeri olan 50.0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, ekim ayında 46.4 olan manşet PMI kasımda 45.7'ye geriledi ve böylece üst üste dokuzuncu ay eşik değeri 50'nin altında kaldı. Faaliyet koşullarında gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk Covid-19 dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti.

Düşük faiz de çare olmadı

Merkez Bankası geçen ay faizi tek haneye indirdi. İş dünyası finansmana ulaşmakta hala zorluk çekerken, verilen oranların da yatırım yapılabilir seviyede olmadığı savunuldu. **ISO Türkiye İmalat PMI endeksi** de bu tabloyu destekledi. Üretimdeki yavaşlama eğilimi 12'nci aya ulaştı.

■ Ekonomi yönetimi düşük faiz hedefiyle Kasım ayında da son hamlesini yaptı. Merkez Bankası geçen ay faizi tek haneye indirdi. İş dünyası finansmana ulaşmakta hala zorluk çekerken, verilen oranların da yatırım yapılabilir seviyede olmadığı savunuldu. Bu tablonun en açık sonucu da **ISO Türkiye İmalat PMI** anketinde ortaya çıktı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakam-

ların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, ekim ayında 46.4 olan manşet PMI Kasımda 45.7'ye geriledi ve böylece üst üste dokuzuncu ay eşik değer 50'nin altında kaldı. Son PMI anketindeki en dikkat çekici gelişme, talebin hem iç hem de dış piyasalarda gösterdiği zayıflık oldu. Buna bağlı olarak toplam yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri son iki buçuk yılın en belirgin ivme kaybını sergiledi. Yeni ihracat siparişlerinde talep düşüşünün ana kaynağı olarak ABD ve Avrupa ön plana çıktı. Firmalar, imalat **sanayi** üretimindeki yavaşlamada ana ihracat pazarlarındaki talep yetersizliğinin etkili olduğunu bildirdi. Üretimdeki yavaşlama eğilimi 12. aya ulaştı. Kasımda girdi maliyetleri enflasyonu keskin yavaşlama kaydetti ve girdi fiyatlarındaki artış son üç yılın en düşük hızında gerçekleşti. Ham madde fiyatlarındaki yükseliş ve liradaki değer kaybı, maliyetlerin artmasında etkili olurken düşük girdi talebi ise enflasyonu sınırlayıcı etkide

bulundu. Girdi talebindeki zayıflık aynı zamanda tedarikçi performansında da belirgin bir iyileşmeyi beraberinde getirdi. Nitekim teslimat sürelerindeki düşüş, Temmuz 2005 hariç olmak üzere anket tarihinin en belirgin düzeyinde gerçekleşti. Girdi maliyetlerindeki düşüş trendine paralel olarak nihai ürün fiyatları enflasyonu da hız kaybetti. Kasımda ürün fiyatlarındaki artış güçlü olmakla birlikte ağustostan bu yana en düşük seviyesinde kaydedildi. Son olarak, iki aylık gerilemenin ardından istihdam kasımda yeniden artışa geçti. Öte yandan söz konusu artış oldukça sınırlı gerçekleşti. Girdi maliyetlerinin 10 sektörün tamamında artmaya devam etmesine rağmen enflasyonda genele yayılı bir yavaşlama gözlemlendi. Girdi fiyatlarındaki en hızlı artış elektrikli ve elektronik ürünler sektöründe gerçekleşti, ancak bu sektörde de artış hızı 34 ayın en düşük seviyesine geriledi. Girdi maliyetlerinde en yavaş artış ise ana metal **sanayinde** yaşandı. – **EKONOMİ SERVİSİ**

TEDARİKTE TARİHİN EN SERT İKİNCİ DÜŞÜŞÜ

S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, küresel imalat **sanayi** talebindeki zayıflığın Türk imalatçıları açısından yol açtığı zorluklarla birlikte kasım ayında üretim ve yeni siparişlerin yavaşlama kaydettiğini ifade etti. Harker "Öte yandan, girdi talebindeki düşüş firmaların bir süredir karşı karşıya olduğu bazı güçlüklerin de hafiflemesini sağladı. Özellikle girdi maliyetleri enflasyonunun son üç yılın en düşük düzeyine gerilemesi dikkat çekti. Tedarikçilerin teslimat sürelerinde ise 2005 yılına uzanan anket tarihinin en sert ikinci düşüşü yaşandı" dedi.

İmalat PMI, kasımda 45.7'ye gerileyerek daralmanın devam ettiğini ortaya koydu. Endeks koronavirüs salgının hastalığının başlangıcı olan 2020'nin başından bu yana en düşük seviyede. (FOTOĞRAF: AA)

Erdoğan'ı seçtirecek ilk müjde geldi

Istanbul Ticaret Odası-İTO açıkladı... İstanbul'da fiyatlar son bir ayda yüzde 3,10 artış göstermiş. Gıda fiyatları ise %4,52 artarken bu sektörde artışlar;
-Ekmek ve tahıllarda %3,34
-Yağlar,süt ve süt mamulleri ile yumurtada %4,58

İBRAHİM
KAHVECİ

-Yaş, kuru sebze ve meyvelerde %9,53 olmuş.
Genel fiyat düzeyini ve gıda fiyatlarını özellikle verdim. Hem gıda fiyatları hem de genel fiyatlarda sadece aylık bazda muazzam artışlar olmuş.

Dolar kurunun sabit tutulduğu son iki ayda ise İstanbul'da fiyat artışı %7,19... Evet, yanlış anlamadınız... Son iki ayda dolar kurunu sabit ama fiyatlar %7,19 artış göstermiş.

Peki, müjde bu işin neresinde? Geçen yıl kasım ayında İstanbul'da fiyat artışı aylık %4,71; bu yıl kasım ayında ise aylık fiyat artışı %3,10. Aylık fiyat artışı farkı (4,71-3,10)=-1,61 puan ediyor ama baz etkisi devreye girdiğinde yıllık fiyat artışı %108,77'den %105,55'e düşerek 3,22 puanlık yıllık enflasyon gerilemiş oluyor.

Müjde burada... Türkiye ekonomisini şahlansa geçecek ve AK Parti üzerinden Cumhurbaşkanı Erdoğan'a seçim kazandıracak şifre burada.

Enflasyon düşüyor mu? Evet, düşüyor... Şifre bu.

Yoksa zamlar devam etmiş, hatta kurlar dururken bile son iki ayda yaşanan zamlar eskiden yıllık zamları geçmiş kimin umurunda...

Mesele küçük bir baz etkisi ile sahneye çıkabilmektir.

İşte o sahne de kuruldu.

BAZ ETKİSİ ÖRNEĞİ

Size şöyle bir örnek vereyim: Geçen yıla göreken (A) ürününün fiyatı 100 TL ediyordu. Ve yıl içinde bu ürüne 80 lira zam geldi. Oysa bu (A) ürününe bu yıl da zam yapılmaya devam edildi ve yeni zam 90 lira oldu.

Bu (A) ürünü üzerinden yıllık enflasyon şöyle olur: Geçen yıl %80 olan enflasyon bu yıl 90 lira zamma rağmen %50'ye düşen enflasyona yol açar.

$$\frac{80\text{TL}}{100\text{TL}} = \%80$$

$$\frac{90\text{TL}}{180\text{TL}} = \%50$$

Formülü şöyle izah edeyim: Geçen yıl 80 lira zam 100 liranın üzerine geldi. Oysa bu yıl 90 lira daha zam 180 lira üzerine gelmiştir. Zam miktar artmıştır ama oranı düşmüş oluyor.

İşte buna BAZ ETKİSİ diyoruz. Ortada ne düşen gerçek enflasyon ne de bir başan vardır; ama sadece ve sadece baz etkisi ile Millet avutulacaktır.

Bakan savunduğumuz görüş doğru denilecektir: "Faiz düşüğe enflasyon da düşüyor" edebiyatı meydanları inlecektir.

Oysa birisi de çıkıp "kardeşim bu enflasyon yüzde 20'lerden yüzde 110'lara nasıl ve kimin yüzünden çıktı. Asıl önemli de bu baz etkisi geçince seçimden sonra ne olacaktır" diye sormaz mı?

Nitekim dolar kurunun sabit tutulduğu son iki ayda bile fiyatların %7,19 arttığı İstanbul'da fiyat artışları kurlara bile bağlı olmadan hızla artmaya devam ediyor.

Asıl sorgulanması gereken nota budur.

Yapılaşan bir enflasyona geri döndük ve artık bu yönetimde yüksek enflasyon bir kader haline gelmiştir.

İŞİN EN KÖTÜSÜ

Dün **İSO-PMI Endeksi** açıklandı. Birileri şimdi 'bize ne' diyebilirsiniz. O zaman ben söyleyeyim: **Reel sektörde işler hiç iyi gitmiyor.**

Siparişler ve talep düşüyor. Hem içeride hem de dışarda... Bunu aylar önce yazmıştım.

Bu ne anlama geliyor? Şu anda 30 milyon üzerinde olan çalışan sayısı bir kaç aya kalmaz 30 milyon altına düşer.

Bir milyon mu, yoksa daha fazla insan mı işini kaybeder bilemiyorum. Ama işsizliğe de hazır olun derim.

O anlamadığımız **PMI Endeksi** bunu söylüyor.

Hem durgunluk hem de yüksek enflasyon ile Türkiye Yüzyılı nasıl kurulmuş, bekleyip görelim.

Ekonominin kalbinde tehlike çanları çalıyor!

Türkiye imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi pandemi sürecinden beri en düşük seviyeyi görürken, ham çelik üretimi de yüzde 17,8 azaldı.

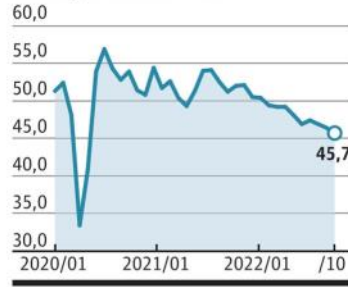
EKONOMİK büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında referans kabul edilen **Istanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, kasımda 46,4 seviyesinden 45,7'ye geriledi ve üst üste dokuzuncu ay eşik değeri 50'nin altında kaldı. Faaliyet koşullarında gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk Covid-19 pandemisinde bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti. PMI anketindeki en dikkat çekici gelişme, talebin hem iç hem de dış piya-

salarda gösterdiği zayıflık oldu. Buna bağlı olarak toplam yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri son 2,5 yılın en belirgin ivme kaybını sergiledi. Yeni ihracat siparişlerinde talep düşüşünün ana kaynağı olarak ABD ve Avrupa ön plana çıktı. Firmalar, imalat sanayi üretimindeki yavaşlamada ana ihracat pazarlarındaki talep yetersizliğinin etkili ol-

duğunu bildirdi. Üretimdeki yavaşlama eğilimi 12. aya ulaştı. Kasımda girdi maliyetleri enflasyonu keskin yavaşlama kaydetti ve girdi fiyatlarındaki artış son 3 yılın en düşük hızında gerçekleşti. Ham madde fiyatlarındaki yükseliş ve liradaki değer kaybı, maliyetlerin artmasında etkili olurken düşük girdi talebi ise enflasyonu sınırlayıcı et-

kide bulundu. Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirilmede bulunan S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Küresel imalat sanayi talebindeki zayıflığın Türk imalatçıları açısından yol açtığı zorluklarla birlikte kasım ayında üretim ve yeni siparişler yavaşlama kaydetti" dedi. Türkiye Çelik Üreticileri Derneği'nin (TÇÜD), ekim ayına ilişkin çelik üretim, tüketim ve dış ticaret verileri de tehlike sinyalleri verdi. Buna göre, ekimde Türkiye'nin ham çelik üretimi, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 17,8 azalarak 2,9 milyon tona geriledi. Ham çelik üretimi, yılın 10 ayında yüzde 10,1 düşüşle 30,2 milyon ton seviyesinde gerçekleşti. Ekimde çelik ürünleri ihracatı da miktar yönünden yıllık bazda yüzde 42,3 azalışla 1,1 milyon ton, değer yönünden yüzde 51,3 düşüşle 853,5 milyon dolar olarak kayıtlara geçti. ■ **Kadir Ok**

PMI 45,7'YE İNDİ**Türkiye İmalat PMI**

İmalatta ivme kaybı sürüyor

Türkiye imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI) kasımda bir önceki aya göre 0,7 puan düşüşle 46,7'ye gerileyerek, üst üste dokuzuncu ayda da daralma bölgesinde kaldı. Endeks, faaliyet koşullarında gözlenen bozulmayla, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk COVID-19 dalgasından bu yana en düşük seviyesine geldi. Yeni siparişlerde iki buçuk yılın en keskin daralması kaydedildi. /04

ISO Türkiye İmalat PMI kasım ayında 45,7'ye geriledi

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat PMI, kasımda 45,7'ye geriledi. Endeks 9 aydır 50 eşik değerinin altında seyrederken, pandeminin başlangıcı olan 2020'nin başından bu yana en düşük seviyeye indi. **ISO Türkiye İmalat PMI** anketinin kasım ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, ekim ayında 46,4 olan manşet PMI kasımda 45,7'ye geriledi ve böylece üst üste

dokuzuncu ay eşik değeri 50'nin altında kaldı. Faaliyet koşullarında gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk COVID-19 dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti. Son PMI anketindeki en dikkat çekici gelişme, talebin hem iç hem de dış piyasalarda gösterdiği zayıflık oldu. Buna bağlı olarak toplam yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri son iki buçuk yılın en belirgin ivme kaybını sergiledi. Üretimdeki yavaşlama eğilimi 12. aya ulaştı. Kasımda girdi maliyetleri enflasyonu keskin

yavaşlama kaydetti ve girdi fiyatlarındaki artış son üç yılın en düşük hızında gerçekleşti. Ham madde fiyatlarındaki yükseliş ve

liradaki değer kaybı, maliyetlerin artmasında etkili olurken düşük girdi talebi ise enflasyonu sınırlayıcı etkide bulundu. Girdi maliyetlerindeki düşüş trendine paralel olarak nihai ürün fiyatları enflasyonu da hız kaybetti. PMI raporu kasımda yılın son çeyreğinin ortası itibarıyla birçok sektörde zorlu koşulların sürdürüğüne işaret etti. En keskin yavaşlama yine tekstil sektöründe gerçekleşti. Talep koşullarında süregelen zorluklara bağlı olarak yeni siparişlerde de benzer bir tablo gözlemlendi. Küresel

ekonomideki zayıflık yeni ihracat siparişlerinin genel çapta yavaşlamasına yol açtı. Dış talebin arttığı tek sektör kara ve deniz taşıtları oldu. Girdi maliyetlerinin 10 sektörün tamamında artmaya devam etmesine rağmen enflasyonda genele yayılı bir yavaşlama gözlemlendi. Girdi fiyatlarındaki en hızlı artış elektrikli ve elektronik ürünler sektöründe gerçekleşti, ancak bu sektörde de artış hızı 34 ayın en düşük seviyesine geriledi. Girdi maliyetlerinde en yavaş artış ise ana metal **sanayinde** yaşandı.

"Yeni siparişler yavaşlıyor"

Açıklamada görüşlerine yer verilen S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, küresel imalat **sanayi** talebindeki zayıflığın Türk imalatçıları açısından yol açtığı zorluklarla birlikte kasım ayında üretim ve yeni siparişlerin yavaşlama kaydettiğini ifade etti. Harker, "Öte yandan, girdi talebindeki düşüş firmaların bir süredir karşı karşıya olduğu bazı güçlüklerin de hafiflemesini sağladı. Özellikle girdi maliyetleri enflasyonunun son üç yılın en düşük düzeyine gerilemesi dikkat çekti. Tedarikçilerin teslimat sürelerinde ise 2005 yılına uzanan anket tarihinin en sert ikinci düşüşü yaşandı." değerlendirmesinde bulundu.

Takip edilen 10 sektörün sadece ikisinde (giyim, kara-deniz taşıtı) üretim arttı.

Sanayide sorunlar büyüyor

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Kasım 2022 sonuçları dün açıklandı.

Buna göre, Ekim 2022'de 46.4 puan olan manşet PMI geçen ay 45.7'ye indi. Böylece üst üste dokuzuncu ay 50 puanlık eşik değerini altı görüldü. Rapora göre faaliyet koşullarında gözlenen bozulma, ilk Covid-19 salgını dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti. S&P Global Market Intelli-

gence Ekonomi Direktörü Andrew Harker durumu şöyle yorumladı:

"Küresel imalattaki zayıflığın Türk imalatçıları açısından yol açtığı zorluklarla birlikte kasım ayında üretim ve yeni siparişler yavaşlama kaydetti. Tedarikçilerin teslimat sürelerinde de anket tarihinin en sert ikinci düşüşü yaşandı. Girdi talebindeki düşüş ise firmaların bir süredir karşı karşıya olduğu bazı güçlüklerin hafiflemesini sağladı."

● **Ekonomi Servisi**

İSO İmalat PMI 45,7'ye geriledi

İSO Türkiye İmalat PMI anketinin kasım ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşme-

ye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, ekim ayında 46,4 olan manşet PMI kasımda 45,7'ye geriledi ve böylece üst üste dokuzuncu ay eşik değer 50'nin al-

tında kaldı. Faaliyet koşullarında gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk Kovid-19 dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti.

Türkiye'de imalat endeksi geriledi

ISO Türkiye İmalat PMI anketinin Kasım ayı sonuçları açıklandı. Eşik değeri olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Ekim ayında 46,4 olan manşet PMI Kasım'da 45,7'ye geriledi ve böylece üst üste dokuzuncu ay eşik değeri 50'nin altında kaldı. Faaliyet koşullarında gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında

yaşanan ilk Kovid-19 dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti. Son PMI anketindeki en dikkat çekici gelişme, talebin hem iç hem de dış piyasalarda gösterdiği zayıflık oldu. Buna bağlı olarak toplam yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri son iki buçuk yılın en belirgin ivme kaybını sergiledi. Yeni ihracat siparişlerinde talep düşüşü-

nün ana kaynağı olarak ABD ve Avrupa ön plana çıktı. Firmalar, imalat sanayi üretimindeki yavaşlamada ana ihracat pazarlarındaki talep yetersizliğinin etkili olduğunu bildirdi. Üretimdeki yavaşlama eğilimi 12. aya ulaştı. Kasım'da girdi maliyetleri enflasyonu keskin yavaşlama kaydetti ve girdi fiyatlarındaki artış son üç yılın en düşük hızında gerçekleşti. (AA)

İmalatta daralma sürüyor

Türkiye imalat **sanayi** satın alma yöneticileri endeksi (PMI) kasımda 45.7'ye gerileyerek sektördeki daralmanın talepte dünya genelinde görülen zayıflamaya paralel olarak devam ettiğine işaret etti.

Yeni siparişlerde iki buçuk yılın en keskin daralması kaydedilirken, girdi fiyat enflasyonunu talepteki daralma sonucu üç yılın dip seviyesine indi. Tedarikçilerin teslimat süreleri neredeyse rekor seviyede hızlandı.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) için S&P Global tarafından derlenen imalat PMI, Ekim'de 46.4 değerini almasının ardından Kasım'da 45.7'ye geriledi ve sektörün dokuzuncu ayda da daralmaya devam ettiğini gösterdi. PMI'da 50'nin altında kalan değerler daralmaya işaret ediyor. Endeks koronavirüs salgın hastalığının başlangıcı olan 2020'nin başından bu yana en düşük seviyeye indi.

Son PMI anketinde hem iç hem de dış pazarlarda zayıf talep başlıca unsur olarak yer aldı. Sonuç olarak, yeni siparişler ve ihracat siparişlerinde iki buçuk yılın en büyük daralması kaydedildi.

Üretim alt endeksi Kasım'da 46.4'ten 44'e gerileyerek art arda 12. ayda da daralma olduğunu gösterirken, yeni siparişler alt endeksi de 43.5'ten 42.7'ye geriledi. **Haber Merkezi**

Büyüme yavaşlıyor, gidişat parlak değil

Türkiye ekonomisinin genel durumuna ilişkin en önemli göstergelerden birisi olan büyüme verileri bu hafta TÜİK tarafından yayımlandı. Buna göre, ekonomimiz 2022 yılı üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın

**Yalçın
KARATEPE**
yalcinkaratepe06@gmail.com

aynı dönemine göre yüzde 3,9 oranında büyümüş. Veriye bakmayı burada bırakırsanız hiç de fena sayılmayacak bir büyümeye sahip olduğumuzu düşünebilirsiniz. Ama detaya bakınca gidişatin pek de parlak olmadığı açık bir şekilde görülüyor. İlk iki çeyrekte yüzde 7,5 ve 7,7'lik büyümeden sonra üçüncü çeyrekte ki yüzde 3,9'luk veri ekonomik büyümede yavaşlamanın yaşandığının bir işaretidir. Bir önceki çeyreğe göre büyüme verisi bu yavaşlamanın çok belirgin hale geldiğini gösteriyor. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış zincirlenmiş hacim endeksine göre Türkiye ekonomisi, bu yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki dönem göre yüzde 0,1 oranında küçülmüş. Büyük olasılıkla dördüncü çeyrekte bu durum artarak devam edecektir. **Dün İstanbul Sanayi Odası** tarafından açıklanan İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) verisinin düşmeye devam ederek 45,7 düzeyine geldiği duyuruldu. Bu durum ilk defa karşımıza çıkmıyor. PMI endeksi dokuz aydır düzenli olarak düşüyor. Büyüme verisinin detayında bu durum neye yol açtığı da açık. Sanayi sektörü üçüncü çeyrekte yıllık bazda binde 3 büyümüş olmasına rağmen, bir önceki dönem ile karşılaştırıldığında yüzde 4,7'lik bir küçülmenin yaşandığı ortaya çıkıyor.

Tarım sektöründe de durum pek farklı değil; büyüme yüzde 1,1. Asıl ciddi sorun inşaat sektöründe yaşanıyor: yüzde 14,1 oranında küçülmüş. Tarım, sanayi ve inşaatı reel sektör başlığı altında toplayacak olursa; burada ciddi bir sorun olduğu görülüyor.

★★★

Peki nasıl büyüdük? Hizmet sektöründe göreceli olarak bir büyüme var. Ama asıl finans sektörü büyümüş! Finans ve sigortacılık başlığı altında açıklanan bu veri yıllık bazda yüzde 21,6 oranında bir büyümeye gerçekleşmiş. Olsun büyüme büyümedir.

Harcamalar açısından baktığımızda ekonomik büyümenin lokomotifinin ne olduğunu daha net görebiliyoruz: vatandaşın para harcaması. Hanehalklarının tüketimi %19,9 oranında artmış. Bu bize gösteriyor ki eline para geçen hemen harcamış. Haksız da sayılmazlar. Enflasyonun yüzde 85 seviyesinde olduğu bir dönemde parayı elde tutmanın bir anlamı var mı? Diyelim vatandaş parasını harcamadı, götürüp bankaya yatırdı. Ne kazanacak? Yüzde 15-20. Enflasyon 85 olduğuna göre, vade sonunda eline geçecek faiz dâhil toplam paranın satınalma gücü reel olarak düşmüş olacak. E, durum bu olunca vatandaş parasını harcıyor.

Büyüme verilerinde dikkat çeken bir başka sorun kaynağı ise sabit sermaye oluşumu: yüzde 1,3 oranında azalmış. Bu ne anlama geliyor? Üretim araçlarına yapılan yatırımın düştüğünü gösteriyor. Üretim

araçlarına yatırım yapmazsanız gelecek dönemlerde üretim miktarınızı nasıl artıracaksınız?

Şimdiye kadar okuduklarımızdan görebileceğiniz gibi büyüme verileri ekonomide bir yavaşlamaya işaret ediyor. Dördüncü çeyrek verileri açıkladığında 2022 yılı büyümesi

yüzde 4-5 aralığında gelse bile 2023 yılında işler daha sarp saracak gibi görünüyor.

"İhracat artacak, ekonomimiz büyüyecek" diye çıktıkları yolda geldikleri yer, artan talep ve rekor düzeyde dış ticaret açığı.

Bu durumu iktidar da görüyordur. Bu nedenle büyüme için ne yapacaklarını tahmin edebiliyoruz: kredi kanallarını açıp, vatandaşın daha fazla harcama yapmasını sağlamak. Bunun sinyallerini görüyoruz. Mesela, konut kredi faizlerini düşürmek için çalışma yapıldığı söyleniyor. Bunun inşaat sektörüne etki etmesi amaçlanıyor. Ancak beklenen sonucu verir mi dersanız, pek iyimser değilim. Zaten konut fiyatlarının aşırı derece arttığı bir dönemde kredi faizlerinin düşürülmesi insanların ev sahibi olmasına imkân yaratmaz, aksine konut fiyatlarını biraz daha artırarak konut sahibi olmayı imkânsız hale getirir.

★★★

Neyse canım çok da dert etmeyin. Ev alamasanız bile başka şeylere harcama yaparsınız. Harcama yapacak paranızı mı yok? Kredi kullanarak harcıyın. Elinizi tutan mı var?

Peki, öyle ya da böyle, büyümüş olmanın size bir faydası olmuş mu? Eğer patron değilseniz, olmaması.

Ücretli kesimin maaş gelirden aldığı pay yılın üçüncü çeyreğinde, yıllık bazda azalarak yüzde 29,5'ten 26,3'e gerilemiş. Çalışanların aldığı pay düşerken, şirketler kesimin aldığı pay ise artarak yüzde 54,8'e ulaşmış. Bu da bize bir kez daha gösteriyor ki, iktidarın ekonomi politikası gelir dağılımını düzenli olarak bozan, çalışanları yoksullaştıran bir sonuç ortaya çıkarıyor

ENFLASYON

Pazartesi günü TÜİK Kasım ayı enflasyon verilerini açıklayacak. **Dün açıklanan İstanbul Ticaret Odası (İTO) Geçişim Endeksi** verileri bize bir ipucu veriyor. Fiyatlar Kasım ayında aylık yüzde 3,1, yıllık bazda ise yüzde 105,55 oranında artmış. İstanbullular için 2022 yılı başından beri gerçekleşen enflasyon yüzde 87,7 olmuş.

TÜİK verilerinin **İTO** verilerinin altında kaldığını uzun zamandır izliyoruz. Pazartesi verileri açıklandığında da benzer bir durum sürpriz olmayacaktır. Eğer böyle olursa TÜİK'in yıllık TÜFE verisindeki artışın durduğunu göreceğiz. Geçen yıl Kasım ayında aylık enflasyon yüzde 3,51 idi. Eğer bunun altında bir veri açıklanırsa yıllık enflasyonda baz etkisini simididen görmüş olacağız. Ve size diyecekler ki "bakın faizleri indirmeye devam ettik ama bu, enflasyon artışına yol açmadı."

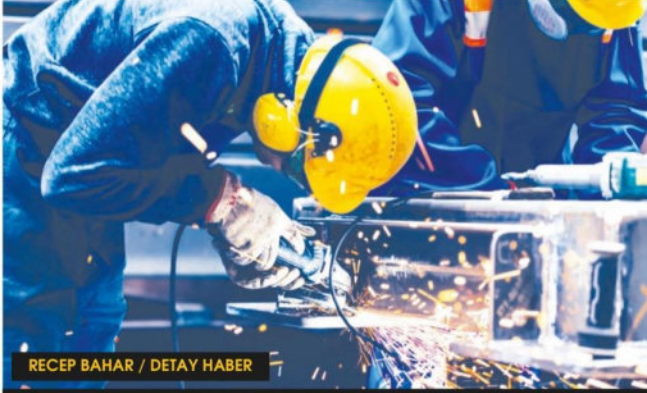
Onlar bunu dese de siz gerçeğin ne olduğunu biliyorsunuz, değil mi?

SANAYİDE ALARM ZİLLERİ

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, Kasım'da 45.7'ye geriledi ve üst üste dokuzuncu ay eşik değer 50'nin altında kaldı. **Sanayide** gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk Covid-19 dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti

Sanayi kan kaybediyor

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** (ISO) **Türkiye** İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) anketinin Kasım 2022 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50.0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Ekim ayında 46.4 olan manşet PMI Kasım ayında 45.7'ye geriledi. Son PMI anketindeki en dikkat çekici gelişme, talebin hem iç hem de dış piyasalarda gösterdiği zayıflık oldu. Buna bağlı olarak toplam yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri son iki buçuk yılın en belirgin ivme kaybını sergiledi. Yeni ihracat siparişlerinde talep düşüşünün ana kaynağı olarak ABD ve Avrupa ön plana çıktı. • 4TE

RECEP BAHAR / DETAY HABER

10 sektörün 8'inde üretim düştü!

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI raporu Kasım'da yılın son çeyreğinin ortası itibarıyla birçok sektörde zorlu koşulların sürdüğüne işaret etti. Anket kapsamında izlenen 10 sektörden sadece giyim ve deri ürünleri ile kara ve deniz taşıtları sektörleri Kasım ayında üretim artışı kaydetti. En keskin yavaşlama ise yine tekstil sektöründe gerçekleşti. Küresel ekonomideki zayıflık yeni ihracat siparişlerinin genel çapta yavaşlamasına yol açtı. Dış talebin arttığı tek sektör kara ve deniz taşıtları oldu. İstihdama ilişkin eğilimlerin karmaşık seyrettiği Kasım ayında 5 sektörde artış, 5 sektörde düşüş gerçekleşti.

Sanayide alarm zilleri çalıyor

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, Kasım'da 45.7'ye geriledi ve üst üste dokuzuncu ay eşik değer 50'nin altında kaldı. **Sanayide** gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk Covid-19 dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti

RECEP BAHAR / DETAY HABER

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** (İSO) Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) anketinin Kasım 2022 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50.0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Ekim ayında 46.4 olan manşet PMI Kasım ayında 45.7'ye geriledi ve böylece üst üste dokuzuncu ay eşik değer 50'nin altında kaldı. Faaliyet koşullarında gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk Covid-19 dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti.

İç piyasa da, dış piyasa da bozuk!

Son PMI anketindeki en dikkat çekici gelişme, talebin hem iç hem de dış piyasalarda gösterdiği zayıflık oldu. Buna bağlı olarak toplam yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri son iki buçuk yılın en belirgin ivme kaybını sergiledi. Yeni ihracat siparişlerinde talep düşüşünün ana

Takip edilen 10 sektörün 8'inde üretim düştü!

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI raporu Kasım'da yılın son çeyreğinin ortası itibarıyla birçok sektörde zorlu koşulların sürdüğüne işaret etti. Anket kapsamında izlenen 10 sektörden sadece giyim ve deri ürünleri ile kara ve deniz taşıtları sektörleri Kasım ayında üretim artışı kaydetti. En keskin yavaşlama ise yine tekstil sektöründe gerçekleşti. Küresel ekonomideki zayıflık yeni ihracat siparişlerinin genel çapta yavaşlamasına yol açtı. Dış talebin arttığı tek sektör kara ve deniz taşıtları oldu. İstihdama ilişkin eğilimlerin karmaşık seyrettiği Kasım ayında 5 sektörde artış, 5 sektörde düşüş gerçekleşti. En hızlı istihdam artışı kara ve deniz taşıtlarında, en belirgin düşüş ise tekstil ürünlerinde kaydedildi.

kaynağı olarak ABD ve Avrupa ön plana çıktı. Firmalar, imalat **sanayi** üretimindeki yavaşlamada ana ihracat pazarlarındaki talep yetersizliğinin etkili olduğunu bildirdi. Üretimdeki yavaşlama eğilimi 12. aya ulaştı.

Girdi maliyetleri artık yükselmiyor

Kasım'da girdi maliyetleri enflasyonu keskin yavaşlama kaydetti ve girdi fiyatlarındaki artış son üç yılın en düşük hızında gerçekleşti. Ham madde fiyatlarındaki yükseliş ve lira-

daki değer kaybı, maliyetlerin artmasında etkili olurken düşük girdi talebi ise enflasyonu sınırlayıcı etkiye bulundu. Girdi talebindeki zayıflık aynı zamanda tedarikçi performansında da belirgin bir iyileşmeyi beraberinde getirdi. Nitekim teslimat sürelerindeki düşüş, Temmuz 2005 hariç olmak üzere anket tarihinin en belirgin düzeyinde gerçekleşti. Girdi maliyetlerindeki düşüş trendine paralel olarak nihai ürün fiyatları enflasyonu da hız kaybetti. Kasım'da ürün fiyatlarındaki artış güçlü olmakla birlikte Ağustos'tan bu yana en düşük seviyesinde kaydedildi. Son olarak iki aylık gerilemenin ardından istihdam Kasım'da yeniden artışa geçti. Öte yandan söz konusu artış oldukça sınırlı gerçekleşti.

Araç fiyatları arttı

Maliyet baskılarının görece olarak hafiflemesiyle birlikte ana metal imalatçılarının satış fiyatları Kasım ayında hemen hemen değişmedi. Fiyatlar diğer sektörlerde artmaya devam etse de artışlar Ekim ayına göre genellikle daha düşük oranlarda gerçekleşti. Nihai ürün fiyatlarında en hızlı artış kara ve deniz taşıtları sektöründe ölçüldü.

İSO Türkiye İmalat PMI kasımında 45,7 oldu

HABER MERKEZİ - İstanbul Sanayi Odası (İSO)
Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Kasım 2022 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değeri olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, ekim ayında 46,4 olan manşet PMI kasımında 45,7'ye geriledi. Böylece üst üste dokuzuncu ay eşik değeri 50'nin altında kaldı. Faaliyet koşullarında gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk Covid-19 dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti. Son PMI anketindeki en dikkat çekici gelişme, talebin hem iç hem de dış piyasalarda gösterdiği zayıflık oldu. Buna bağlı olarak toplam yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri son iki buçuk yılın en belirgin ivme kaybını sergiledi. Yeni ihracat siparişlerinde talep düşüşünün ana kaynağı olarak ABD ve Avrupa ön plana çıktı.

Sanayi üretimi yavaşlıyor

EKONOMİK büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, kasımda 45.7'ye geriledi ve üst üste dokuzuncu ay eşik değeri 50'nin altında kaldı. Faaliyet koşullarında gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk Kovid-19 dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti.

İSO imalat PMI Ekim ayındaki 46.4 seviyesinden 45.7'ye geriledi ve böylece üst üste dokuzuncu ay eşik değeri 50'nin altında kaldı. Faaliyet koşullarında gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk Kovid-19 dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti.

Son PMI anketindeki en dikkat çekici gelişme, talebin hem iç hem de dış piyasalarda gösterdiği zayıflık oldu. Buna bağlı olarak toplam yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri son iki buçuk yılın en belirgin ivme kaybını sergiledi. Yeni ihracat siparişlerinde talep düşüşünün ana kaynağı olarak ABD ve Avrupa ön plana çıktı.

SİPARİŞLER GERİLEDİ

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi:

“Küresel imalat **sanayi** talebindeki zayıflığın Türk imalatçıları açısından yol açtığı zorluklarla birlikte kasım ayında üretim ve yeni siparişler yavaşlama kaydetti. Öte yandan, girdi talebindeki düşüş firmaların bir süredir karşı karşıya olduğu bazı güçlüklerin de hafiflemesini sağladı. Özellikle girdi maliyetleri enflasyonunun son üç yılın en düşük düzeyine gerilemesi dikkat çekti. Tedarikçilerin teslimat sürelerinde ise 2005 yılına uzanan anket tarihinin en sert ikinci düşüşü yaşandı.” (EKONOMİ SERVİSİ)

Maliyetler yavaşlasa da zamlar arkadan geliyor

Para Politikası Kurulu fiyat artışlarının beş temel nedenini açıkladı. ISO PMI Raporuna göre gıdada firmaların satış fiyatlarında ortalamanın üzerinde artış yaptığı görüldü

EKONOMİ SERVİSİ

FİYAT artışları beklendiği gibi sonbaharda da sürüyor. Her ne kadar artış hızı yavaşlasa da zamlar sürüyor. Sonbahar başında yapılan enerji zamları ve küreselde devam eden çoklu arz şoklarının etkisi raflarda gözlenmeye başladı. İç piyasada baskılanan döviz fiyatları ve petroldeki düşüşle akaryakıt fiyatlarındaki düşüşe karşın önceki aylardan gelen maliyet baskıları devam ediyor.

Istanbul Ticaret Odası'nın açıkladığı Ücretler Geçişme Endeksi sonuçlarına göre kasım ayında yıllık yüzde 105.5 artış yaşandı. Endeks ekim ayında ise yıllık yüzde 108.77 artmıştı. Toptan Eşya Fiyatları İndeksinde ise kasım ayında yıllık yüzde 95.7 oldu.

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu (Kurul), "Enflasyonda gözlenen yükselişte; jeopolitik gelişmelerin yol açtığı enerji maliyeti artışlarının gecikmeli ve dolaylı etkileri, ekonomik temellerden uzak fiyatlamaya oluşumlarının etkileri, küresel enerji, gıda ve tarımsal emtia fiyatlarındaki artışların oluşturduğu güçlü negatif arz şokları etkili olmaya devam etmektedir." dedi.

BEKLENENDEN UZUN SÜREBİLİR

Enerji kaynaklı gelişmelere rağmen, mevsimsellikten arındırılmış üretici fiyatları ana eğilim göstergeleri maliyet bazlı baskıların sürmekle birlikte zayıflama eğiliminde olduğuna işaret eden Kurul, dün yayınladığı Para Politikası Toplantı özetinde, şu tespitlere yer verdi: "Türkiye'nin geliştirdiği stratejik nitelikte çözüm araçları sayesinde temel gıda başta olmak üzere bazı sektörlerdeki arz kısıtlarının olumsuz etkileri azaltılmış olsa da uluslararası ölçekte üretici ve tüketici fiyatlarının artış eğilimi sürmektedir. Yüksek küresel enflasyonun, enflasyon beklentileri ve uluslararası finansal piyasalar üzerindeki etkileri yakından izlenmektedir. Bununla birlikte, gelişmiş ülke merkez bankaları yüksek enerji fiyatları ve arz-talep uyumsuzluğu ile işgücü piyasalarındaki katlıklara bağlı olarak enflasyonda görülen yükselişin beklenenden uzun sürebileceğini vurgulamaktadırlar."

GIDA, ELEKTRONİK VE GİYİME ZAM YAPILDI

Dün yayınlanan **Istanbul Sanayi Odası (ISO)** İmalat PMI raporunun sektörel sonuçlarına baktığımızda gıda ürünleri sektöründe şu tespitler dikkat çekti: "Gir-

di maliyetleri enflasyonu keskin bir şekilde yavaşlatarak Aralık 2019'dan bu yana en ilımlı düzeye inmesine rağmen yine de yüksek seyretti. Öte yandan, firmaların satış fiyatlarında ortalamanın üzerinde artış yaptığı görüldü."

Giyim ve deri sektöründe de girdi maliyetleri enflasyonu keskin bir gerilemeyle Nisan 2020'den bu yana en düşük oranda kaydedildi. Ama firmalar satış fiyatlarını hızlı bir şekilde artırmaya devam etti. Elektrikli ve elektronik ürünler imalatı, kasım ayında yavaşlayan enflasyona rağmen anket kapsamında takip edilen on kategori içerisinde en hızlı girdi enflasyonunun yaşandığı sektör oldu. Girdi maliyetlerinin gösterdiği hızlı artışla birlikte nihai ürün fiyatları da belirgin şekilde yükseldi ve bu artış ekim ayına göre ivme kazandı.

EKİME KIYASLA DAHA DÜŞÜK

Bununla birlikte genel anlamda girdi maliyetlerinin on sektörün tamamında artmaya devam etmesine rağmen enflasyonda genele yayılı bir yavaşlama gözlemlendi. Girdi fiyatlarındaki en hızlı artış elektrikli ve elektronik ürünler sektöründe gerçekleşti, ancak bu sektörde de artış hızı 34 ayın en düşük seviyesine geriledi. Girdi maliyetlerinde en yavaş artış ise ana metal **sanayinde** yaşandı. Maliyet baskılarının görece olarak hafiflemesiyle birlikte ana metal imalatçıların satış fiyatları kasım ayında hemen hemen değişmedi. Fiyatlar diğer sektörlerde artmaya devam etse de artışlar ekim ayına göre genellikle daha düşük oranlarda gerçekleşti. Nihai ürün fiyatlarında en hızlı artış kara ve deniz taşıtları sektöründe ölçüldü.

Kasımda iç ve dış talep zayıfladı

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Kasım 2022 dönemi sonuçlarında endeksin eşik değer olan 50'nin altında kaldığı görüldü. Ekim ayında 46.4 olan manşet PMI kasımda 45.7'ye geriledi ve böylece üst üste dokuzuncu ay eşik değer 50'nin altında kaldı. Faaliyet koşullarında gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk Covid-19 dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti.

Son PMI anketindeki en dikkat çekici gelişme, talebin hem iç hem de dış piyasalarda gösterdiği zayıflık oldu. Buna bağlı olarak toplam yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri son iki buçuk yılın en belirgin ivme kaybını sergiledi. Yeni ihracat siparişlerinde talep düşüşünün ana kaynağı olarak ABD ve Avrupa ön plana çıktı.

MALİYET ARTIŞI YAVAŞLADI

Firmalar, imalat **sanayi** üretimindeki yavaşlamada ana ihracat pazarlarındaki talep yetersizliğinin etkili olduğunu bildirdi. Üretimdeki yavaşlama eğilimi 12. aya ulaştı. Kasımda girdi maliyetleri enflasyonu keskin yavaşlama kaydetti ve girdi fiyatlarındaki artış son üç yılın en düşük hızında gerçekleşti. Ham madde fiyatlarındaki yükseliş ve liradaki değer kaybı, maliyetlerin artmasında etkili olurken düşük girdi talebi ise enflasyonu sınırlayıcı etkide bulundu. Girdi maliyetlerindeki düşüş eğilimine paralel olarak nihai ürün fiyatları enflasyonu da hız kaybetti. Kasımda ürün fiyatlarındaki artış güçlü olmakla birlikte ağıstostan bu yana en düşük seviyesinde kaydedildi. Son olarak, iki aylık gerilemenin ardından istihdam kasımda yeniden artışa geçti.

İmalat sanayinde daralma sürüyor

Türkiye imalat **sanayi** satın alma yöneticileri endeksi (PMI) kasım'da 45.7'ye gerileyerek sektördeki daralmanın talepte dünya genelinde görülen zayıflamaya paralel olarak devam ettiğine işaret etti. Yeni siparişlerde iki buçuk yılın en keskin daralması kaydedilirken, girdi fiyat enflasyonu talepteki daralma sonucu üç yılın dip seviyesine indi. Tedarikçilerin teslimat süreleri neredeyse rekor seviyede hızlandı. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** için S&P Global tarafından derlenen imalat PMI, Ekim'de 46.4 değerini almasının ardından Kasım'da 45.7'ye geriledi ve sektörün dokuzuncu ayda da daralmaya devam ettiğini gösterdi. PMI'da 50'nin altında kalan değerler daralmaya işaret ediyor. Endeks koronavirüs salgın hastalığının başlangıcı olan 2020'nin başından bu yana en düşük seviyeye indi. Son PMI anketinde hem iç hem de dış pazarlarda zayıf talep başlıca unsur olarak yer aldı. Sonuç olarak, yeni siparişler ve ihracat siparişlerinde iki buçuk yılın en büyük daralması kaydedildi. Üretim alt endeksi Kasım'da 46.4'ten 44'e gerileyerek art arda 12. ayda da daralma olduğunu gösterirken, yeni siparişler alt endeksi de 43.5'ten 42.7'ye geriledi.

İMALAT SANAYİNDE DARALMA DOKUZUNCU AYINDA

İmalat PMI, Kasım'da 45.7'ye gerileyerek daralmanın devam ettiğini ortaya koydu. Endeks koronavirüs salgın hastalığının başlangıcı olan 2020'nin başından bu yana en düşük seviyede.

Türkiye imalat **sanayi** satın alma yöneticileri endeksi (PMI) kasımda 46.7'ye gerileyerek sektördeki daralmanın talepte dünya genelinde görülen zayıflamaya paralel olarak devam ettiğine işaret etti.

Yeni siparişlerde iki buçuk yılın en keskin daralması kaydedilirken, girdi fiyat enflasyonu talepteki daralma sonucu üç yılın dip seviyesine indi. Tedarikçilerin teslimat süreleri neredeyse rekor seviyede hızlandı.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) için S&P Global tarafından derlenen imalat PMI, Ekim'de 46.4 değerini almasının ardından Kasım'da 45.7'ye geriledi ve sektörün dokuzuncu ayda da daralmaya devam ettiğini gösterdi. PMI'da 50'nin altında kalan değerler daralmaya işaret ediyor.

Endeks koronavirüs salgın hastalığının başlangıcı olan 2020'nin başından bu yana en düşük seviyeye indi.

Son PMI anketinde hem iç hem de dış pazarlarda zayıf talep başlıca unsur olarak yer aldı. Sonuç olarak, yeni siparişler ve ihracat siparişlerinde iki buçuk yılın en büyük daralması kaydedildi.

Üretim alt endeksi Kasım'da 46.4'ten 44'e gerileyerek art arda 12. ayda da daralma olduğunu gösterirken, yeni siparişler alt endeksi de 43.5'ten 42.7'ye geriledi.

Ankete katılan şirketler yeni ihracat siparişleri üzerinde etkili olan zayıf talebin ana kaynağının ise ABD ve Avrupa olduğu ifade ettiler. Yeni ihracat siparişleri Kasım'da 43.7'den 43.4'e geriledi.

Girdi fiyat enflasyonunda keskin düşüş gerçekleşti ve girdi fiyatlarında üç yılın en hafif artışı kaydedildi. Hammadde fiyatlarındaki artış ve TL'deki değer kaybı fiyat artışının arkasındaki nedenler arasında yer alsa da enflasyon artışının hafiflemesinin ana nedeni zayıf

girdi talebi olarak ifade edildi. PMI verilerini değerlendiren S&P Global Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "İmalat sektöründe küresel bazda görülen zayıf talep Türkiye imalat sektörü için Kasım'da zorluk yaratırken, yeni siparişler ve üretim de paralel olarak yavaşladı. Öte yandan, girdi talebinde son zamanlarda kaydedilen azalma şirketlerin karşı karşıya kaldığı sorunların bir kısmının hafiflemesini sağladı" dedi.

HABER MERKEZİ

İmalat endeksinde gerileme sürüyor

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi **Istanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI endeksi**, kasım ayında da gerilemeye devam etti. Endeks, 45.7'ye geriledi.

İSO Türkiye İmalat PMI anketinin kasım ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, ekim ayında 46.4 olan manşet PMI kasımda 45.7'ye geriledi ve böylece üst üste dokuzuncu ay eşik değer 50'nin altında kaldı.

Son PMI anketindeki en dikkat çekici gelişme, talebin hem iç hem de dış piyasalarda gösterdiği zayıflık oldu. Buna bağlı olarak toplam yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri son iki buçuk yılın en belirgin ivme kaybını sergiledi. Yeni ihracat siparişlerinde talep düşüşünün ana kaynağı olarak ABD ve Avrupa ön plana çıktı.

Firmalar, imalat **sanayi** üretimindeki yavaşlamada ana ihracat pazarlarındaki talep yetersizliğinin etkili olduğunu bildirdi. Üretimdeki yavaşlama eğilimi 12. aya ulaştı. Kasımda girdi maliyetleri enflasyonu keskin yavaşlama kaydetti ve girdi fiyatlarındaki artış son üç yılın en düşük hızında gerçekleşti.

Ham madde fiyatlarındaki yükseliş ve liradaki değer kaybı, maliyetlerin artmasında etkili olurken düşük girdi talebi ise enflasyonu sınırlayıcı etkide bulundu.

Girdi talebindeki zayıflık aynı zamanda tedarikçi performansında da belirgin bir iyileşmeyi beraberinde getirdi. Nitekim teslimat sürelerindeki düşüş, Temmuz 2005 hariç olmak üzere anket tarihinin en belirgin düzeyinde gerçekleşti.

Girdi maliyetlerindeki düşüş trendine paralel olarak nihai ürün fiyatları enflasyonu da hız kaybetti. Kasımda ürün fiyatlarındaki artış güçlü olmakla birlikte ağustostan bu yana en düşük seviyesinde kaydedildi. Son olarak, iki aylık gerilemenin ardından istihdam kasımda yeniden artışa geçti. Öte yandan söz konusu artış oldukça sınırlı gerçekleşti.

Istanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI raporu kasımda yılın son çeyreğinin ortası itibarıyla birçok sektörde zorlu koşulların sürdüğüne işaret etti. Anket kapsamında izlenen 10 sektörden sadece giyim ve deri ürünleri ile kara ve deniz taşıtları sektörleri kasım ayında üretim artışı kaydetti.

Girdi maliyetlerinin 10 sektörün tamamında artmaya devam etmesine rağmen enflasyonda genele yayılı bir yavaşlama gözlemlendi. Girdi fiyatlarındaki en hızlı artış elektrikli ve elektronik ürünler sektöründe gerçekleşti, ancak bu sektörde de artış hızı 34 ayın en düşük seviyesine geriledi. Girdi maliyetlerinde en yavaş artış ise ana metal **sanayinde** yaşandı.

İSO Türkiye İmalat PMI kasım ayında 45,7 oldu

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI, kasımda 45,7'ye geriledi ve üst üste dokuzuncu ay eşik değeri 50'nin altında kaldı. Faaliyet koşullarında gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk Covid-19 dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti.

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye** İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Kasım 2022 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değeri olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, ekim ayında 46,4 olan manşet PMI kasımda 45,7'ye geriledi ve böylece üst üste dokuzuncu ay eşik değeri 50'nin altında kaldı. Faaliyet koşullarında gözlenen bozulma, 2020 yılı başlarında yaşanan ilk Covid-19 dalgasından bu yana görülen en belirgin düzeyde gerçekleşti.

TALEPTE HEM İÇ HEM DIŞ PIYASADA ZAYIFLAMA

Son PMI anketindeki en dikkat çekici gelişme, talebin hem iç hem de dış piyasalarda gösterdiği zayıflık oldu. Buna bağlı olarak toplam yeni siparişler ve yeni ihracat siparişleri son iki buçuk yılın en belirgin ivme kaybını sergiledi. Yeni ihracat siparişlerinde talep düşüşünün ana kaynağı olarak ABD ve Avrupa ön plana çıktı. Firmalar; imalat **sanayi** üretimindeki yavaşlamada ana ihracat pazarlarındaki

talep yetersizliğinin etkili olduğunu bildirdi. Üretimdeki yavaşlama eğilimi 12. aya ulaştı. Kasımda girdi maliyetleri enflasyonu keskin yavaşlama kaydetti ve girdi fiyatlarındaki artış son üç yılın en düşük hızında gerçekleşti. Ham madde fiyatlarındaki yükseliş ve liradaki değer kaybı, maliyetlerin artmasında etkili olurken düşük girdi talebi ise enflasyonu sınırlayıcı etkide bulundu.

TEMMUZ 2005'TEN BERİ TESLİMAT SÜRELERİNDEKİ EN BELİRGİN DÜŞÜŞ

Girdi talebindeki zayıflık aynı zamanda tedarikçi performansında da belirgin bir iyileşmeyi beraberinde getirdi. Nitekim teslimat sürelerindeki düşüş, Temmuz 2005 hariç olmak üzere anket tarihinin en belirgin düzeyinde gerçekleşti. Girdi maliyetlerindeki düşüş trendine paralel olarak nihai ürün fiyatları enflasyonu da hız kaybetti. Kasımda ürün fiyatlarındaki artış güçlü olmakla birlikte ağustostan bu yana en düşük seviyesinde kaydedildi. Son olarak, iki aylık gerilemenin ardından istihdam kasımda yeniden artışa geçti. Öte yandan söz konusu artış oldukça sınırlı gerçekleşti.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi:

"Küresel imalat **sanayi** talebindeki zayıflığın Türk imalatçıları açısından yol açtığı zorluklarla birlikte kasım ayında üretim ve yeni siparişler yavaşlama kaydetti. Öte yandan, girdi talebindeki düşüş firmaların bir süredir karşı

karşıya olduğu bazı güçlüklerin de hafiflemesini sağladı. Özellikle girdi maliyetleri enflasyonunun son üç yılın en düşük düzeyine gerilemesi dikkat çekti. Tedarikçilerin teslimat sürelerinde ise 2005 yılına uzanan anket tarihinin en sert ikinci düşüşü yaşandı."

10 SEKTÖRÜN İKİSİNDE ÜRETİM GENİŞLEDİ

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI raporu kasımda yılın son çeyreğinin ortası itibarıyla birçok sektörde zorlu koşulların sürdüğüne işaret etti. Anket kapsamında izlenen 10 sektörden sadece giyim ve deri ürünleri ile kara ve deniz taşıtları sektörleri kasım ayında üretim artışı kaydetti. En keskin yavaşlama ise yine tekstil sektöründe gerçekleşti. Talep koşullarında süregelen zorluklara bağlı olarak yeni siparişlerde de benzer bir tablo gözlemlendi. Küresel ekonomideki zayıflık yeni ihracat siparişlerinin genel çapta yavaşlamasına yol açtı. Dış talebin arttığı tek sektör kara ve deniz taşıtları oldu. İstihdama ilişkin eğilimlerin karmaşık seyrettiği kasım ayında beş sektörde artış, beş sektörde düşüş gerçekleşti. En hızlı istihdam artışı kara ve deniz taşıtlarında, en belirgin düşüş ise tekstil ürünlerinde kaydedildi. Girdi maliyetlerinin 10 sektörün tamamında artmaya devam etmesine rağmen enflasyonda genele yayılı bir yavaşlama gözlemlendi. Girdi fiyatlarındaki en hızlı artış elektrikli ve elektronik ürünler sektöründe gerçekleşti, ancak bu sektörde de artış hızı 34 ayın en düşük seviyesine geriledi. Girdi maliyetlerinde en yavaş artış ise ana metal **sanayinde** yaşandı.

Maliyet baskılarının görece olarak hafiflemesiyle birlikte ana metal imalatçıların satış fiyatları kasım ayında hemen hemen değişmedi. Fiyatlar diğer sektörlerde artmaya devam etse de artışlar ekim ayına göre genellikle daha düşük oranlarda gerçekleşti. Nihai ürün fiyatlarında en hızlı artış kara ve deniz taşıtları sektöründe ölçüldü. Tedarik zincirlerindeki iyileşme belirtileri kasım ayında daha da yaygın hale geldi. Takip edilen 10 sektörün altısında teslimat süreleri azaldı. Hem ana metal **sanayi** hem de metalik olmayan mineral ürünler sektörlerinde tedarikçi performansı anketin başladığı Ocak 2016'dan bu yana en güçlü iyileşmeyi kaydetti. Yeni siparişlerdeki yavaşlamaya bağlı olarak çoğu sektörde nihai ürün stokları artış gösterirken en belirgin yükseliş metalik olmayan mineral ürünler sektöründe yaşandı. Habertürk